

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

RAPPORT VAN BEVINDINGEN

KWALITEITSONDERZOEK

BIJ COMENIUS COLLEGE, UNIT PELIKAANWEG

AFDELING VMBO-KADER BEROEPSGERICHTE LEERWEG

Plaats: Capelle aan den IJssel
BRIN-nummer: 19GY-3
Registratienummer: 3188756
Onderzoek uitgevoerd op: 1 november 2011
Conceptrapport verzonden op: 7 november 2011
Rapport vastgesteld te Utrecht op: 30 november 2011

Reproductie van het rapport zonder toestemming van de inspectie of de school/instelling vindt niet plaats anders dan in zijn volledige vorm.

1. INLEIDING

De Inspectie van het Onderwijs heeft op 1 november 2011 een onderzoek uitgevoerd op het Comenius College, unit Pelikaanweg, bij de afdeling vmbo kader beroepsgerichte leerweg (kbl) om na te gaan of er sprake is van tekortkomingen in de kwaliteit van het onderwijs.

Historie

In 2009 waren de opbrengsten van de afdeling vmbo-kbl onvoldoende. Het rendement van de onderbouw was onvoldoende, omdat teveel leerlingen op een te laag onderwijsniveau in de bovenbouw terecht kwamen. Daarnaast waren de gemiddelde cijfers op het centraal examen te laag. Uit het kwaliteitsonderzoek dat in 2009 is uitgevoerd, beoordeelde de inspectie de wijze waarop de school haar opbrengsten en onderwijs evalueerde en de borging van de kwaliteit van leren en onderwijzen als onvoldoende. Ook de mate waarin de leerlingen te maken kregen met activerende werkvormen, beoordeelde inspectie als onvoldoende. In 2010 zijn de opbrengsten van de afdeling vmbo-kbl door de inspectie als voldoende beoordeeld. Het onderbouwrendement was verbeterd, maar het gemiddelde cijfer op het centraal examen was nog steeds te laag. Uit het onderzoek naar kwaliteitsverbetering bleek dat de kwaliteit van het onderwijs en de begeleiding van voldoende kwaliteit was en dat er in de kwaliteitszorg voldoende planmatig werd gewerkt. Het evalueren van de leerlingenresultaten, het borgen van de kwaliteit van het leren en onderwijzen en het verantwoorden over de gerealiseerde onderwijskwaliteit werden als onvoldoende beoordeeld.

Aanleiding

In 2011 zijn de opbrengsten opnieuw als onvoldoende beoordeeld. Op het centraal examen worden nog steeds te lage cijfers gehaald, maar er is nu ook een te groot verschil tussen de gemiddelde cijfers van het schoolexamen en het centraal examen. Deze uitkomst is voor de inspectie aanleiding om een kwaliteitsonderzoek uit te voeren.

Onderzoekopzet

Het onderzoek bestond uit de volgende activiteiten:

- Onderzoek en analyse van documenten en gegevens over de school die bij de inspectie aanwezig zijn.
- Analyse van documenten die betrekking hebben op zelfevaluatie-activiteiten van de school en van andere documenten die de school voorafgaand aan het schoolbezoek heeft toegestuurd.
- De inspectie heeft een gesprek gevoerd met de locatiedirecteur en de teamleiders.
- De inspectie heeft een gesprek gevoerd met docenten.
- Aan het eind van het schoolbezoek heeft de inspectie de bevindingen van het onderzoek besproken met de directie.

Tijdens het onderzoek zijn de normindicatoren betrokken en de indicatoren op basis waarvan de inspectie in 2009 heeft vastgesteld dat de kwaliteit van het onderwijs tekortschoot.

Toezichtkader

De inspectie heeft zich bij haar onderzoek gebaseerd op het Toezichtkader po/vo 2009. Al deze documenten zijn te vinden op www.onderwijsinspectie.nl.

Opbouw rapport

In hoofdstuk 2 zijn de bevindingen uit het onderzoek op het gebied van de onderwijskwaliteit en de wettelijke voorschriften weergegeven. Dit wordt gevolgd door een beschouwing waarin tekortkomingen worden toegelicht en waar mogelijk de schoolontwikkeling in samenhang wordt beschreven. Hoofdstuk 3 geeft het toezichtarrangement weer.

2. BEVINDINGEN COMENIUS COLLEGE, UNIT PELIKAANWEG, VMBO-KBL

2.1 Kwaliteits- en nalevingsprofiel

In onderstaande tabel vermeldt de inspectie welke indicatoren in dit onderzoek zijn betrokken en tot welke bevindingen het onderzoek heeft geleid. De nummering in de tabellen verwijst naar het volledige waarderingskader voortgezet onderwijs. De bevindingen zijn weergegeven in de vorm van een score. De score geeft aan in welke mate de betreffende indicator gerealiseerd is. De inspectie heeft daarnaast onderzocht of wordt voldaan aan de naleving van enkele wettelijke voorschriften.

Legenda:

1. slecht
2. onvoldoende
3. voldoende
4. goed
5. niet te beoordelen (alleen bij opbrengsten)

Bij wet- en regelgeving is in de waardering tot uitdrukking gebracht of de school wel (ja) of niet (nee) voldoet aan de genoemde wettelijke vereisten.

Resultaten		1	2	3	4	5
1.1	* De leerlingen behalen in de onderbouw het opleidingsniveau dat mag worden verwacht.			•		
1.2	* De leerlingen lopen weinig vertraging op in de bovenbouw van de opleiding vmbo-k.			•		
1.3	* De leerlingen van de opleiding vmbo-k behalen voor het centraal examen de cijfers die mogen worden verwacht.		•			
1.4	* Bij de opleiding vmbo-k zijn de verschillen tussen het cijfer voor het schoolexamen en het cijfer voor het centraal examen van een aanvaardbaar niveau.		•			

Leerstofaanbod		1	2	3	4
2.1	* De aangeboden leerinhouden in de onderbouw voldoen aan de wettelijke vereisten.			•	
2.2	* De aangeboden leerinhouden in de bovenbouw zijn dekkend voor de examenprogramma's.			•	
2.3	* De school met een substantieel percentage taalzwakke leerlingen heeft bij alle vakken een aanbod aan leerinhouden dat past bij de talige onderwijsbehoeften van deze leerlingen.			•	

Schoolklimaat		1	2	3	4
4.4	* De school heeft inzicht in de veiligheidsbeleving van leerlingen en personeel en in de incidenten die zich op het gebied van sociale veiligheid op de school voordoen.			•	
4.7	* Het personeel van de school zorgt ervoor dat de leerlingen op een respectvolle manier met elkaar en anderen omgaan.			•	
4.8	* De mentoren stimuleren het welbevinden en de motivatie van de leerlingen.			•	

Didactisch handelen				
	1	2	3	4
5.1 * De leraren geven duidelijke uitleg van de leerstof.			•	
5.2 * De leraren realiseren een taakgerichte werksfeer.			•	
5.3 * De leerlingen zijn actief betrokken bij de onderwijsactiviteiten.			•	

Begeleiding				
	1	2	3	4
7.1 * De school gebruikt een samenhangend systeem van genormeerde instrumenten en procedures voor het volgen van de prestaties en de ontwikkeling van de leerlingen.			•	

Zorg				
	1	2	3	4
8.2 * De school voert de zorg planmatig uit.			•	

Kwaliteitszorg				
	1	2	3	4
9.1 De school heeft inzicht in de onderwijsbehoeften van haar leerlingenpopulatie.			•	
9.2 De school evalueert jaarlijks de resultaten van de leerlingen.			•	
9.3 De school evalueert regelmatig het onderwijsleerproces.			•	
9.4 De school werkt planmatig aan verbeteractiviteiten.			•	
9.5 De school borgt de kwaliteit van het onderwijsleerproces.		•		
9.6 De school waarborgt de kwaliteit van het schoolexamen en van andere toetsinstrumenten.			•	
9.7 De school verantwoordt zich aan belanghebbenden over de gerealiseerde onderwijskwaliteit.		•		
9.8 De school draagt zorg voor de kwaliteit van het onderwijs gericht op bevordering van actief burgerschap en sociale integratie, met inbegrip van het overdragen van kennis over en kennismaking met de diversiteit van de samenleving.			•	

Wet- en regelgeving				
		nee	ja	
N1 Door of namens het bestuur is de vastgestelde schoolgids naar de inspectie gestuurd en deze schoolgids bevat de verplichte onderdelen (WVO art. 24a en 24c).			•	
N2 Door of namens het bestuur is het vastgestelde schoolplan naar de inspectie gestuurd en dit schoolplan bevat de verplichte onderdelen (WVO art. 24 en 24c).			•	
N3 Door of namens het bestuur is het vastgestelde zorgplan van het samenwerkingsverband naar de inspectie gestuurd en dit zorgplan bevat de verplichte onderdelen (WVO art. 10h).			•	
N4 Door of namens het bestuur zijn het Examenreglement en het PTA naar de inspectie gestuurd en beide voldoen inhoudelijk aan de wettelijke vereisten (Eindexamenbesluit art. 31).			•	
N5 De geplande onderwijstijd voldoet aan de wettelijke vereisten (WVO art. 10, lid 2; 10b, lid 2; 10d, lid 2; 10f, lid 3a; 11c, lid 1b; 12, lid 5).			•	

2.2 Beschouwing

Algemeen beeld

De opbrengsten van de afdeling vmbo-kbl zijn in 2010 verslechterd en worden door de inspectie als onvoldoende beoordeeld. Er zijn door de school maatregelen genomen om de opbrengsten te verbeteren. Het onderwijsleerproces, het aanbod, de zorg en de begeleiding en de kwaliteitszorg zijn op orde. Er zijn nog twee tekortkomingen in de kwaliteitszorg: het behoud en de verbetering van de kwaliteit zijn nog te weinig gewaarborgd en de verantwoording aan externe belanghebbenden is nog niet volledig.

Toelichting

Uit de opbrengstenkaart van 2011 blijkt dat het gemiddelde cijfer op het centraal examen (CE) over een periode van drie jaar 5.9 gemiddeld is. Voor vakken als economie, Duits, wiskunde, biologie en maatschappijleer 2 worden cijfers lager dan 6.0 behaald. Het verschil tussen schoolexamen (SE) en CE is bij de vakken Engels (0.5), Duits (1.2), biologie (0.7), economie (0.5) en maatschappijleer 2 (1.8) te groot.

Deze uitkomsten zijn voor de schoolleiding en de docenten aanleiding geweest om de PTA's en het toetsbeleid verder aan te scherpen, opdat de schoolexamens voor wat betreft het taalgebruik, omvang en de opbouw in kennis, inzicht en toepassing beter afgestemd zijn op de centrale examens. De schoolexamens zijn gecontroleerd door de vakgroepen en in de lessen is nadrukkelijker gestuurd op de aanwezigheid van voldoende kennis en vaardigheden bij de leerlingen om succesvol de verschillende examenonderdelen af te ronden. Daarnaast hebben de docenten de leerlingen beter voorbereid op de centrale examens door middel van het uitvoeren van examentrainingen. Het gevolg is dat in het schooljaar 2010-2011 het verschil SE-CE lager dan 0.5 is en dat de gemiddelde CE-cijfers gestegen zijn naar 6.0.

De schoolleiding en de docenten realiseren zich dat de opbrengsten nog steeds aan de lage kant zijn en hebben daarom stappen gezet om het onderwijs verder te verbeteren. Die verbeteringen bestaan uit het intensiveren van het taal- en rekenonderwijs door bij alle vakken te werken aan de basisvaardigheden, het benutten van informatie uit leerstofonafhankelijke toetsen om achterstanden te bestrijden, om frequent de leervorderingen van leerlingen te bespreken op basis waarvan interventies worden gepleegd en om vaksecties vakwerkplannen te laten maken. De schoolleiding houdt daarnaast vinger aan de pols door het uitvoeren van lesobservaties, het voeren van gesprekken over de effectiviteit van het lesgeven en het coachen van docenten die te weinig bijdragen aan goede opbrengsten van de school.

De ingrediënten om de kwaliteit van het onderwijzen en leren te borgen zijn de afgelopen jaren opgebouwd. De school heeft inmiddels vakwerkplannen, afspraken over de les- en toetskwaliteit, vernieuwde PTA's, een taal- en rekenbeleid, leerstofonafhankelijke toetsen en een open cultuur waarin veel ruimte is voor feedback. Een aantal van deze verbeteringen had tot doel om tekortkomingen in het onderwijs of om significante achterstanden bij leerlingen op te lossen. De schoolleiding gaat deze ingrediënten in een samenhangende kader plaatsen en er worden voor de relevante niveaus in de school concrete doelstellingen geformuleerd op basis waarvan de aansturing van het onderwijsleerproces wordt ondersteund. Het doel is om pro-actief opbrengstgericht in de school te gaan werken en om de beschikbare informatie in te zetten om te beoordelen of de afgesproken doelstellingen worden gerealiseerd. Als deze stap gezet is, kan de inspectie de borging van de kwaliteit van het leren en onderwijzen minimaal als voldoende beoordelen. De genoemde activiteiten hebben momenteel te weinig samenhang en daarom beoordeelt het aspect van de borging van het onderwijsleerproces als onvoldoende. Tenslotte beoordeelt de inspectie de wijze waarop de school verantwoording aflegt over de gerealiseerde onderwijskwaliteit als onvoldoende. Er is geen verantwoording over de bevorderingsresultaten en het ongediplomeerd schoolverlaten.

3. TOEZICHTARRANGEMENT

De kwaliteit van het onderwijs vertoont tekortkomingen in de opbrengsten en is daarom als zwak beoordeeld. Om deze reden kent de Inspectie van het Onderwijs aan Comenius College, unit Pelikaanweg een aangepast arrangement zwak toe. De afdeling valt onder intensief toezicht.

De opbrengsten van de afdeling vmbo kaderberoepsgerichte leerweg moeten in 2013 weer van voldoende niveau zijn, hetgeen zichtbaar moet zijn op de opbrengstenkaart van 2013. In het najaar van 2012 wordt op basis van de examenresultaten 2011-2012 door de inspectie beoordeeld of de opbrengsten voldoende zijn verbeterd om een onderzoek naar kwaliteitsverbetering uit te voeren. Mochten de opbrengsten niet voldoende verbeterd zijn dan zal de inspectie een voortgangsgesprek voeren in het najaar van 2012 en in het najaar van 2013 een onderzoek naar kwaliteitsverbetering uitvoeren.